

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

2023

TLHAHLO YA GO SWAYA

MEPUTSO: 80

Palomoka ya matlakala a tlhahlo ya go swaya ke 25.

DITŠHUPETŠO TŠA GO SWAYA

- Ge molekwa a arabile dipotšišo tše di fetago palo yeo e nyakegago, swaya ya mathomo fela (Molekwa ga a swanela go araba potšišo ye telele le ye kopana go tšwa pukung e tee)
- Karolong ya A, ge molekwa a arabile dipotšišo tše nne ka moka mo diretong tše di bonwego, swaya tše pedi tša mathomo
- Go dikarolo tša B le C, ge molekwa a arabile dipotšišo tše dikopana tše pedi goba tše telele tše pedi, swaya ya mathomo o hlokomologe ya bobedi. Ge molekwa a arabile dipotšišo ka moka tše nne, swaya fela ya pele mo karolong ye nngwe le ye nngwe ge e le gore go arabilwe potšišo ye kopana le ye telele
- Ge molekwa a file dikarabo tše pedi, moo e lego gore ya mathomo e fošagetše mola ya bobedi e nepagetše, swaya ya mathomo gomme o hlokomologe ya bobedi
- Ge dikarabo di sa nomorwa ka tshwanelo, swaya go ya ka memorantamo
- Ge mopeleto wo o fošagetšego o ama tlhalošo, swaya phošo. Ge o sa ame tlhalošo, gona mo fe mopotso
- Potšišo ye telele: Ge karabo ya potšišo ye telele e le ka tlase ga botelele bjo bo nyakegago, se mo otle ka ge a šetše a ikotlile. Ge e le ye telele kudu, lekola fela mantšu ao e ka bago a 50 o hlokomologe taodišo yeo e šetšego fela o bale thumo
- Dipotšišo tše kopana: Ge molekwa a sa šomiše ditsebjana moo a kgopetšwego go tsopola, se mo otle
- Mabapi le dipotšišopulego, ga go meputso ye e tlogo abja go dikarabo tša Ee/Aowa goba Dumela/Go se dumele. Meputso e tlo fiwa fela go lebaka le le fiwago
- Ga go meputso ye e tlogo abja go dikarabo tša NNETE/MAAKA goba NTLHA/KGOPOLO. Meputso e tlo fiwa fela go lebaka le le fiwago

KAROLO YA A: THETO

MONTSHEPETŠABOŠEGO – M Mamabolo

POTŠIŠO YA 1

MPŠA YA TSWETŠI – L.I Masenya

Mohlala wa karabo:

Teori

Poeletšothomi ke ge lentšu/senoko/sekafoko/modumo o boeeditšwe mathomong a methalotheto ye mebedi goba go feta yeo e šalanago morago temanathetong.

Tirišo

Temanathetong ya 1

Wa - e boeeditšwe methalothetong ya 3 le 4 go gatelela kgopolo ya bokgopo bja lehu bja go iša batho fao ba sa bonwego ka go ba bea bodulabahu.

Temanathetong ya 2

O – e boeeditšwe methalothetong ya 6 le 7 go tšweletša kgopolo ya gore lehu ga le lape ebile ge le šetše le fihlile le ka se boe le se la tšea motho.

Ga o – e boeeditšwe methalothetong ya 8 le 9 go gatelela kgopolo ya gore lehu ga le lape go iša batho fao le ba išago gona ebile ga le boife selo/tšhabe motho.

Temanathetong ya 3

O – e boeeditšwe methalothetong ya 11 le 12 go tšweletša kgopolo ya gore lehu ge le tsene le hlola dintwa ka lapeng ebile le fihla gohle mo le nyakago.

O – e boeeditšwe methalothetong ya 14 le 15 go tšweletša kgopolo ya gore lehu le tsena ka nako yeo le sego la letelwa/go sa tsebe motho le ka maakelong le a tsena.

Temanathetong ya 4

Ka go – e boeeditšwe methalothetong ya 17 le 18 go tšwetša pele kgopolo ya gore sereti se lemogile gore lehu le nyaka bafokotšana gomme ge se ka le hwetša gabosona se ka le bolaya.

[10]

GOBA

POTŠIŠO YA 2**CHRIS HANI – M.J Mojalefa**

- 2.1 2.1.1 Bošagašaga. (2)
2.1.2 O ile ..., o ile
- 2.2 Chris Hani o bapetšwa le Jesu Kriste ka ge bobedi ba bolailwe ba se na molato. (2)
- 2.3 Tlemanyithalo/kgokanyi
• Go gatelela kgopolo ya go nyakwa ga Chris Hani le go hwetšwa ga gagwe. (2)
- 2.4 Sereti se šomišitše papadišantšu mothalotheong wa 18 'Ba e hlekenetša ya ba mohlekemohleke'.
• Sereti se gatelela kgopolo ya gore ba ile ba rapeletša khutšo le letšhogo. Goba
• 'Hleke' ye e boeleditšwego e tšweletša mošito/morethetho mothalotheong. (2)
- 2.5 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Ke maikutlo a manyami/go kwa bohloko
• Ke nyamišwa /kwešwa bohloko ke go hlokofala ga Chris Hani/go bolawa ga Chris Hani a se na molato. (2)

[10]**POTŠIŠO YA 3****BJOLA BOPHELO KE BO KATAKATELA KA SA MORAGO – M Mamabolo**

- 3.1 'Bo nkgalaketše wa sekgopha'. (1)
- 3.2
• Sereti se šomišitše 'kgagolamegolo' go laetša mabjala a bogale.
• Sereti se šomišitše 'dintshe' go laetša bjala bja go apewa gabotse fela bo sa tage.
• Sereti se šomišitše 'galampetše' go laetša go nwa bjala ka lebelo (3)
- 3.3 Kelelothalo/entšampamente
• Kgopolo ye e lego mothalotheong wa 8 ya gore o be o nagana gore bagwera bao a bego a na le bona ke ba nnete e tšwela pele methalotheong 9 le10 gore ba be ba sa loka. (2)
- 3.4 Morumokwanotia/ Morumokwanofelo/phešiši.
• Mantšu ao a rumago methalotheto ya 13 le 14 a felela ka '-ago/' '-go' go gatelela kgopolo ya go se loke ga bjala. (2)

- 3.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Bjala ga se bja loka.
- Sereti se lemoša batho ka kotsi ya go phela ka bjala.
Goba
- Bohlale bo tšwa lebading.
- Bjala bo ka hlolela motho mathata bophelong.

(2)
[10]**POTŠIŠO YA 4****O LLELANG? – P.M Mashilo**

- 4.1
- 'Ke kobakoba boka ngwajana wa Thibiri.'
 - 'Motonwana o penapeniša boka sekhwiri.'
- (2)
- 4.2
- a
b
a
b
c
d
c
d
- (1)
- 4.3 Sereti ke setlatla sa mafelelo. (1)
- 4.4 Potšišoretoriki
- Sereti se gatelela kgopolo ya go makatšwa ke selo sa seretwa ka ge se hlotšwe ke ditiro tša sona. (2)
- 4.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ke moya wa go kwa bohloko
- Sereti se kwešwa bohloko ke maitshwaro a seretwa ka gare ga kamano ya bona. (2)
- 4.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ee, ke a dumela
- Sereto se na le methalotheto ye lesomenne.
 - Methalotheto ye seswai ya mathomo e tšweletša tshwantšho (bothata) mola methalotheto ye tshela ya mafelelo e tšweletša tirišo (tharollo ya bothata).
- Goba
- Aowa, ga ke dumele.
- Sereto se na le methalotheto ye lesomenne.
 - Lenaneo la morumokwano ke la go ikgetha la sonete ya Seisimane (2)
- [10]

LE

POTŠIŠO YA 5**KOBAOBANE – H.M.C Maebela-Mohlala**

- 5.1 O mošiši/o šišitše. (2)
- 5.2
- Go topa nta thekeng - Mohlang banna ba lemoga maitshwaro a seretwa a go tšwa tseleng.
 - Go apogelwa ke maru - Seretwa se tlo šala se sa kganyogwe ke motho. (2)
- 5.3
- Sehlephišalebole - Sereti se laetša gore seretwa se be se rata go robala le banna ba go fapana.
 - Makgomelateng - Seretwa ga se sa ima.
 - Pelotee - Banna ba seretwa se bego se kitima le bona ba agile metse gomme ba iketlile le balekane ba bona. (TŠE PEDI fela) (4)
- 5.4 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Ke maikutlo a pefelo/manyami.
- Sereti se befedišwa/nyamišwa ke maitshwaro a seretwa a go hlephiša lebole. (2)
- [10]**

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B: PADI/DINGWALOTŠHABA**POTŠIŠO YA 6: BADIMO BA BOLETŠE – M.J Mpepele****Mohlala wa karabo:****Teori ya tshwantšho ya baanegwa**

Tshwantšho ya baanegwa e lebane le maitshwaro a bona. Wo ke mokgwa wo baanegwa ba phelago ka gona go ya le ka moo mongwadi a ba tšweleditšego pading. Ge re sekaseka tshwantšho ya baanegwa go lebelelwa dintlha tše di latelago:

- Ditiro le dipolelo tša moanegwa
- Baanegwa ba bangwe ba reng ka yena
- Leina la moanegwa
- Polelo ya mongwadi goba molaodiši/moanegi ka moanegwa.

Semelo sa Ditau**(a) Ditiro le dipolelo tša gagwe****Ditiro tša gagwe**

- O rata basadi.

Mohlala: O ratana le Mpimpi, Seritša, Nthuše le Thabišo.

Dipolelo tša gagwe

- Ke motho wa lenyatšo.

Mohlala: O bolela le mmagwe ka lenyatšo o re: 'Wena mma o homole o re tuu...!'

(b) Baanegwa ba bangwe ba reng ka yena

- Ke rathetho.

Mohlala: Semoka le Senyama ba bolela gore Ditau o bethile mosadi ofe ka gore yena ke rathetho.

- Ke motho wa go ba le seatla.

Mohlala: Semoka le Senyama ba bolela gore Ditau o bethile Mpimpi.

(c) Mongwadi o reng ka yena

- O na le boikgogomošo.

Mohlala: Ditau o be a re ge a ekwa motho a bolela ka leina la Thabišo, a šinyalale e ke o kwa monkgo wa madupa a khwephane.

(d) Leina la moanegwa

Leina la moanegwa le sepelelana le ditiro tša gagwe.

O bogale ebile o fela a iša batho seatla gammogo le bao ba lekago go mo fa dikeletšo. Ke tau ka nnete.

[25]**GOBA**

POTŠIŠO YA 7: BADIMO BA BOLETŠE – M.J Mpepele**SETSOPOLWA SA A**

- 7.1
- Go bolelwa ka bakgomana
 - Go bitšanwa ka direto
 - Go bitšanwa ka meeno. (3)
- 7.2
- Molwantšhwa – Ditau
 - Molwantšhi – Komanyi. (2)
- 7.3 Rašuwa o potile Ditau ka pele e sa le letekatekana gore a se mo tshweše lekhura la go tšea setulo sa bogoši. (1)
- 7.4 Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana.
Mohlala:
- Rašuwa a ka se sa lokolloga ka lapeng la mogolwagwe.
 - Ditau a ka no se sa tšhepa Rašuwa.
 - Rašuwa a ka ba a tšhela Ditau phori mahlong gore a tle a mo fetogele ka moso.
 - Ditau a ka mo raka ka mošate. (4)
- 7.5 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Babadi ba ithutile gore ngwan'a phošadira ga a bolawe.
- Rašuwa le ge a loile Ditau gore a se ke a nyala, Ditau o a mo swarela.
Goba
- Bogoši bja go swarelwa ga bja loka.
- Rašuwa ge a swaretše Ditau bogoši o mo sepelela dingaka gore a se ke a ba le kgahlego ya go tšea bogoši. (2)
- 7.6 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ee, ke a dumela
- Morero wa padi ye ke gore 'lentšu la mohu ga le tshelwe'.
 - Diteng tša padi di mabapi le Ditau yo a ganago go phethagatša taelo ya mohu tatagwe, Kgoši Tsweke, ya gore a nyale Thabišo gomme dilo ga di mo sepelele gabotse bophelong. (2)

SETSOPOLWA SA B

- 7.7
- 7.7.1 'Moo gona mma nka upša ka wela ka mangopeng. Thabišo ga ke mo rate'.
- 7.7.2 'Namakgapeletšwa yona e phuma pitša, fela o se lebale gore lentšu la mohu lona ga le tshelwe'. (2)
- 7.8 Mokgekolo Komanyi o thulana le Ditau mabapi le taba ya go se nyale Thabišo, e lego gona go phetha lentšu la mohu tatagwe. (1)

- 7.9
- Thabišo ke yo a swanetšego go ba ngwetši ya Komanyi.
 - Thabišo ke yo Ditau a swanetšego go mo nyalela bogoši.
- (2)
- 7.10 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- Mongwadi o diriša poledišano ya Rašuwa le Ditau go re anegela ditiragalo.
 - Mongwadi o diriša motho wa boraro go tiišetša go kgopela tshwarelo ga Rašuwa go Ditau.
 - Mongwadi/molaodiši o hlaloša tiragalo ya gore Ditau o be a sa tshwenyega ka pušo ya makgonthe ya motse wa gabo.
- (3)
- 7.11 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ee,
Mokgekolo Komanyi o botša Ditau gore ge a sa hlomphe lentšu la mohu tatagwe o sa tlo kgopša le ke ditete a ba a lora a wela le ka mangopeng.
- Se se netefadišwe ke ge Ditau a sa lokelwe ke selo go fihlela a nyala Thabišo.
- (1)
- 7.12 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Ke kwa ke tenega
- Ditau ga a na tlhompho ka ge a sa nyake go phethagatša taelo ya mohu tatagwe.
- (2)

[25]**POTŠIŠO YA 8: KGALAGALO TŠA SETU – M.S Machitela****Mohlala wa karabo:****Teori ya tshwantšho ya baanegwa**

Tshwantšho ya baanegwa e lebane le maitshwaro a bona. Wo ke mokgwa wo baanegwa ba phelago ka gona go ya le ka moo mongwadi a ba tšweleditšego pading. Ge re sekaseka tshwantšho ya baanegwa go lebelelwa dintlha tše di latelago:

- Ditiro le dipolelo tša moanegwa
- Baanegwa ba bangwe ba reng ka yena
- Leina la moanegwa
- Polelo ya mongwadi goba molaodiši/moanegi ka moanegwa.

Semelo sa Molatelo**(a) Ditiro le dipolelo tša gagwe****Ditiro tša gagwe**

- Ga a hwe matwa.
Mohlala: O dula a hlotia Mojagobedi mabapi le go itlhomela mošašana wa bona.
- O na le sephiri.
Mohlala: Ga a ka a botša mogatšagwe Mojagobedi le batswadi ka bolwetši bja gagwe bja kankere ya molomo wa popelo.
- O na le pelo ye nnyane.
Mohlala: Ngaka Devendranath o ile go mmotša ka kankere ya molomo wa popelo, a šipha ka megokgo, a se tsebe ye ntsho le ye tšhweu. O befelela batswadi ba gagwe ge ba gana a hlala Mojagobedi.

Dipolelo tša gagwe

- O na le maroga.
Mohlala: O botša Tumpu gore a se tlo mmotša boloko ka lapeng la gagwe.
- Ke motho wa go kgadimola.
O kgadimola Matome ge a be a nyaka dijo.
- O na le maaka.
Mohlala: Ge a thoma go nwa dihlare tša kankere o botša Mojagobedi gore ke tša madi a magolo.

(b) Baanegwa ba bangwe ba reng ka yena

- O na le mahlapa.
Mohlala: Mojagobedi ge a bolela le Tumpu o re: 'Le gona ga se a mo omanya, o tloga a mo hlapaotše ka gore o mmiditše sehlotlolo seo se tšeelago bangwe banna.'
- O na le lehufa.
Mohlala: Mojagobedi o hlaloša gore: 'Ge nka lebala sellathekeng sa ka o tla šala a se kgotlakgotla. Tšatši le lengwe gape o ile a ba a leletša Thabitha mogala a mo omanya'.

(c) Mongwadi o reng ka yena

- O na le lehufa.
Mohlala: Mongwadi o hlaloša gore Mojagobedi o lemogile ka morago ga sebaka se setelele gore o nyetše mmalehufane wa go fetelela.

(d) Leina la moanegwa

Leina la gagwe le sepelelana le ditiro tša gagwe. Ge a ekwa taba o fo latela ntle le go kgonthiša bonnete bja yona. O tšea keletšo ya Mphapantšhi ya go se botše monna wa gagwe ka bolwetši bja gagwe.

[25]

POTŠIŠO YA 9: KGALAGALO TŠA SETU – M.S Machitela**SETSOPOLWA SA C**

- 9.1
- Go bolelwa ka sefatanaga sa *Yaris*/Go bolelwa ka dinotlelo tša sefatanaga.
 - Go bolelwa ka thelebišene.
 - Go bolelwa ka phapoše ya bodulo/ bohlapelo.
 - Go letšwa koša ya '*Up All Night*'
 - Go bolelwa ka karatšhe mo go emišitšwego *Yaris*.
(TŠE THARO fela) (3)
- 9.2
- Molwantšhwa - Molatelo
 - Molwantšhi - Mojaqobedi. (2)
- 9.3
- Ketelo ya Tumpu lapeng la Mojaqobedi go boledišana le Molatelo mabapi le maitshwaro a gagwe le go fela a naganela Mojaqobedi gore o a ratana. (1)
- 9.4
- Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana.
Mohlala:
- E ka ba mathomo a poledišana magareng ga Mojaqobedi le Molatelo.
 - Maitshwaro a Molatelo a ka dira gore Mojaqobedi a mo lebalele diphošo ka moka tše a mo diretšego.
 - Maitshwaro a Molatelo a ka hlohleletša Mojaqobedi gore a kgaogane le Fiona.
 - Molatelo a ka ntšha bagwera ditabeng tša lapa la gagwe. (4)
- 9.5
- Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Babadi ba ithutile gore balwi ke baratani.
- Le ge Molatelo a ile a se sware Mojaqobedi gabotse, lehono ge a fetotše maitshwaro a gagwe Mojaqobedi ga a mo swarele sekgopi o tšwela pele go mo swara bjalo ka mosadi wa gagwe. (2)
- 9.6
- Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ee, ke a dumela.
- Morero wa padi ye ke gore 'sephiri se ka thuba lapa'.
 - Diteng tša padi di mabapi le sephiri sa Molatelo sa bolwetši bja gagwe bja kankere ya molomo wa popelo, bjo a bo utelago Mojaqobedi. (2)

SETSOPOLWA SA D

- 9.7 9.7.1 'Hei mosadi wa batho, napa o eme gona fao!'
Goba
'O ka re mola o tseba gore mosadi wa ka ke Molatelo wa
bolela ditšiebadimo bjalo?'
- 9.7.2 '... kgane Molatelonyana yoo wa gago o na le eng yeo nna ke se
nago nayo?' (2)
- 9.8 Mojagobedi o thulana le Mphapantšhi yo a tlilego ga gagwe ka maikemišetšo
a go robala le yena. (1)
- 9.9
- Molatelo ke mosadi wa Mojagobedi.
 - Molatelo ke mogwera/mošomimmogo wa Mphapantšhi. (2)
- 9.10 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- Mongwadi o diriša poledišano ya Molatelo le Mphapantšhi go re anegela ditiragalo.
 - Mongwadi o diriša motho wa boraro go re anegela diphetogo tše di bilego gona lapeng la Mojagobedi le Mphapantšhi.
 - Mongwadi o dirišitše polelonoši ya Mojagobedi ge a be a ipotšiša gore Molatelo o tshwenywa ke eng ka gore o mo direla tšohle. (3)
- 9.11 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Ee, o atlegile.
- Mojagobedi o be a belaela gore go na le se sengwe se se diragalago ka Molatelo mabapi le maitshwaro a gagwe le ge yena a sa tsebe se se netefaditšwe ke ge a utolla gore maitshwaro a Molatelo a be a huetšwa ke bolwetši bja kankere ya molomo wa popelo.
 - Ke nnete Mojagobedi o rile go tseba sephiri seo Molatelo a bego a mo utela sona bophelo ka moka a gopola mantšu a Mphapantšhi. (1)
- 9.12 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Maikutlo a lethabo
- Ke thabišwa ke gore Mojagobedi ke monna wa maikarabelo
 - Mojagobedi ga se ntšhisewelamaswing ka go se tsenele tša marato le Mphapantšhi.
(E TEE fela) (2)

DINGWALOTŠHABA**POTŠIŠO YA 10:****TODI YA BATLOGOLO – M Makgopa, B.M.T Makobe le A.P Nkadimeng****Mohlala wa karabo:****Teori**

Molaetša ke thuto yeo moanegi a ratago go e fihliša go motheeletši wa kanegelotšhaba.

Molaetša wa nonwane

Megabaru le maanomabe ga di na meputso/Moipolai ga a lilelwe. Mahlomahubedu o bile le megabaru ya gore ka gore o tsebela Kgoši Kgokong le meragelo ya gagwe, a ka mo menola. O ile bodibeng a dira tšohle tšeo a hlwago a di dira gore go direge ge a ile le kgoši fao. A boa le maano a gagwe gomme ge a kgopela tshwarelo go Kgoši Kgokong a latolelwa ka la gore a kgopele tshwarelo go badimo.

Molaetša wa sereto

Molaetša wa sereto se ke go re motho ga se a swanela go itebelela a le noši. Sereti se tšweletša boikgafo bja Nelson Mandela bja go lwela gore Maafrika Borwa a hwetše khutšo le tokologo ye lehono ba ipshinago ka yona. O lwetše tokologo ka go šomiša polelo ntle le tšhollo ya madi.

Molaetša wa koša

Molaetša wa koša ye ke go lemoša Tonakgolo ya maloba Mna. PW Botha gore nako ya tokologo e fihlile a široge.

Molaetša wa seema

Molaetša wa seema se ke go hlaloša gore bobotse bja mosadi bo mošomong wa diatla tša gagwe.

Molaetša wa thai

Molaetša wa thai ye ke go lemoša batho gore pula e a lokiša mola ka lehlakoreng le lengwe e senya. Pula ya go lokiša ke ya go swana le ya medupi mola ya go hlola tshenyo e le maatlakadibe.

[25]

POTŠIŠO YA 11:**TODI YA BATLOGOLO – M Makgopa, M.T Makobe le A.P Nkadimeng****SETSOPOLWA SA E**

- 11.1 E rile e le nonwane!
Keleketla. (2)
- 11.2 Mmadillo (1)
- 11.3
- Mmadillo e be e le tšhikanoši ka ge go be go se na motho yo a sepelago le yena.
 - O na le kgotlelelo ge Kgoši Magapu a be a se sa mo nyaka ga se a ba le bothata.
 - Ke motho wa go huduega maikutlo ka pela ka ge a hlwela sello ka lebaka la go hloka thari. (3)
- 11.4 Go tloša bodutu. (2)
- Ditiragalo tša ka mo nonwaneng di tloša bodutu ka gore ga go na nnete ka gare ga tšona.
- 11.5 Nonwanekgogamašego (2)
- E bolela ka tiragalo ya go boifiša ya go ya Sedibeng sa Tilo ga Mmadillo fao a ilego a gogelwa ke selotsoko ka bodibeng ge a be a hlapa.
 - Mmadillo o dutše ka mo bodibeng matšatši a mabedi a boa a rwele pheta ya thaga molaleng.
 - Baanegwa ke batho le selotsoko sa go gogela Mmadillo ka meetseng. (E TEE fela)
- 11.6
- Mmadillo o boile madibeng a na le mafahlana a bašemane.
 - Lapeng la Mmadillo ya ba lethabo fela. (2)
- 11.7 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
Tšhiwana ye e sa hwego e leta monono. (3)
- Mmadillo o ile a se ipshine ka bophelo motseng wa gabo ka lebaka la go hloka thari.
 - Mafelelong Mmadillo o ba le bana gomme o phela gabotse.

SETSOPOLWA SA F

- 11.8
- 11.8.1 Sekatafola
- 11.8.2 Phuu ... šwalala ...! (2)
- 11.9
- Sereto se se bolela ka sebopego sa Maphungubwe.
 - Se tiišeletša bohlokwa bja thaba ya Maphungubwe. (2)
- 11.10 Poeletšo ya sekafoko/poeletšothomi (2)
- Go gatelela kgopolo ya ka fao Maphungubwe e bopegilego ka gona/e tliša mošito le moretheto ka gare ga sereto/temanatheto.

- 11.11 Kelelothalo/entšampamente
- Kgopolo ye e lego mothalotheong wa 17 ya go phela ga bagale ba bohlale bja ngwedi le dinaledi e fetela mothalotheong wa 18. (2)
- 11.12 Balekwa ba tla fa dikarabo tša fapana.
Mohlala:
Ke moya wa lethabo
- Go tumišwa bohlokwa bja Maphungubwe bjalo ka lefelo la bohwa. (2)
- [25]**

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 25

KAROLO YA C: PAPADI/TERAMA/TIRAGATŠO**POTŠIŠO YA 12: O IPHIHLETŠENG? – L.T Maphoso****Mohlala wa karabo:****Teori**

Tikologo ya sengwalo ke lefelo la ditiragalo tša baanegwa ka nako yeo e rilego. Ka go realo go ka thwe tikologo e lebane le nako le lefelo. Go na le mehuta ye mebedi ya tikologo, e lego tikologo ya sebjalebja le ya segologolo. Tikologong ya segologolo diteng di lebane le ditaba tša segologolo tšeo di diregago mafelong a bogologolo ka nako ya bogologolo. Ditaba tšeo di lebane le bogoši, go ahlola melato kgorong, masolo a go tsoma, dintwa tša marumo, bjalojalo. Tikologo ya sebjalebja e šupa gore diteng tša sengwalo seo di lebane le ditaba tša sebjalebja tšeo di hwetšwago mafelong a sebjalebja, nakong ya sebjalebja. Sengwalo se ka tšweletša tikologo ya sebjalebja le ya segologolo.

Tirišo

Tikologo ya papadi ye ke ya sebjalebja.

Nako**Go tsenwa dikolo.**

- Rebone o botša tatagwe gore o tšweletše dithutong tša gagwe tša marematlou.
- Mahunela o mmošša ge a se na tšhelete ya go mo iša sekolong.
- Morutiši Kgoroši le Moruti Shai ba boledišana ka go atlega gabotse ga Rebone ditlhahlobong tša marematlou

Go šomišwa dillathekeng.

- Benjamene le babapadi ba bangwe ba na le dillathekeng go ikgokaganya.
- Hlogi le Rebone ba fela ba leletšana megala.
- Sarinki o leletšana le Mahunela mogala ge ba nyaka go bonana.

Batho ba na le ditokelo.

- Jemina o lemoša Mahunela ka ga ditokelo tša Rebone tša go ya sekolong.

Go šomišwa tšhelete.

- Shai o botša Malewe gore Mahunela o timeditše tšhelete ya Rebone ya go ya sekolong.
- Batšofadi ba hwetša tšhelete ya motente/mphiwafela fao Jemina a ba rekišetšago dijo e le mokgwa wa go iphediša.

Ge motho a sentše o išwa kgolegong.

- Jemina le Rebone ba etela Benjamene kgolegong go mo hlola matsogo.
- Sarinki le Benjamene ba a swarwa ba išwa kgolegong.

Go iwa dingakeng tša sekgowa le maakelong.

- Ngaka Credo o fa Mahunela diphilisi tša gore a farologe.
- Mahunela o bookelong gomme Rebone o a mo etela.

Go dirišwa difatanaga.

- Hlogi o išwa yunibesithing ka thekisi.
- Hlogi o tšwelela ka sefatanaga ge a etla go tsebiša Rebone lesogana la gagwe.
- Go bolelwa ka lori yeo Benjamene a bego a laiša mohlabana ka yona.

Lefelo**Go na le mabenkelegkoparara.**

- Rebone o na le Hlogi mabenkelengkoparara, o utolla gore o tšweletše ditlhahlobong tša marematlou.

Go tsenwa diyunibesithi.

- Rebone le Hlogi ba be ba tsena yunibesithi.

Melato e begwa maphodiseng.

- Mahunela o maphodiseng go bega molato wa gore Modirelaleago Boreledi o mo lateletše ka lapeng a mmošša ge a swanetše go rekiša dikgomo go iša Rebone sekolong.

Mabjala a nwelwa dithabeneng.

- Monyaku le Benjamene ba nwa bjala thabeneng.

[25]**POTŠIŠO YA 13: O IPHIHLETŠENG? – L.T Maphoso****SETSOPOLWA SA G**

- 13.1 13.1.1 Rebone le Hlogi ke bagwera/Ba tsene sekolo mmogo.
13.1.2 Sarinki ke lekgarebe la buti wa Rebone. (2)
- 13.2 Mehlala ya maleba e tla amogelwa.
• (*O nyamile*) - go utolla maikutlo a Rebone a manyami.
• (*O a mo kgothatša*)/(*Go Ila mogala*)/(*Filthara*) - go hlahla babadi ka tiragalo ya Hlogi ge a kgothatša Rebone/go fa batheeletši tshedimošo ka seo se diregago.
• (*O itlhobogile*) - Go utolla maikutlo a Rebone a go hloka tshepho ya gore tatagwe o tlo mo dumelele go tšwetša dithuto pele le ge Morutiši Kgoroši a ka mo hweletša thekgo ya mašeleng.
• (*Ka go tenega*) - Go utolla maikutlo a Rebone a go tenwa ke ge Sarinki a mo leleditše mogala.
(*TŠE PEDI fela*) (2)
- 13.3 Rebone.
• Morero wa puku o theilwe godimo ga gagwe.
• Ditiro tša gagwe di phadima go feta tša babapadi ba bangwe.
• O thoma le papadi a be a fetša le yona.
(*A MABEDI fela*) (3)
- 13.4 13.4.1 Ke go arogantšha temana ya ge Mpoti a bolela a nnoši mosegare ka ntlong le yeo e diregago bošego ka phapošeng ge Jermina a bolela le Mahunela.
13.4.2 Ke go arogantšha temana ya pele ye e diregago mosegare lebenkeleng ge Sebakweng a bolela le Benjamene le temana ya bobedi ye e diregago mosegare ka ntlong ge Mahunela a bolela le Jermina. (2)
- 13.5 Rebone o re tatagwe a ka no gana a tšwetša dithuto pele.
• Polelo ya Rebone ya gore Morutiši Kgoroši o itshenyetša sebaka ka gore Mahunela a ka no gana ge a tšwetša dithuto tša gagwe pele e netefatšwa ke ge Mahunela a gana go mo fa tšhelete ya go tšwetša dithuto pele. (2)

- 13.6 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Ke maikutlo a manyami
- Ke nyamišwa ke gore polelo ya bona e na le mafotle. (2)

SETSOPOLWA SA H

- 13.7 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- O na le maaka ka ge a botša Mpoti gore Rebone o lefeletšwe dithuto ke Phaswane.
 - Ke motho wa go ikgantšha ka gore o botša Mpoti gore Rebone o lefeletšwe dithuto ke monna wa gagwe wa go mo rata, wa lephodisa.
 - O na le lenyatšo ka ge a re Mpoti ke 'mošaa.' (3)
- 13.8 Mahunela (1)
- 13.9 Khwelelo ke ge Phaswane a bolela a tloga segodišamantšung ka seleng ya maphodisa mola tšwelelo e le ge Phaswane a bolela a batamela segodišamantšu ka tšhatšeofisi. (2)
- 13.10 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- Leina la papadi ke 'O ipihletšeng?'
 - Diteng tša papadi di mabapi le go ipihla ga motho yo a lefelago Rebone tšhelete ya dithuto.
 - Leina la papadi le nyalelana le diteng ka lebaka la gore Sarinki o be a lefela Rebone tšhelete ya dithuto ka sephiring. (3)
- 13.11
- Sarinki o utolla gore ke yena a bego a utswa tšhelete ya Mahunela a lefela dithuto tša Rebone.
 - Sarinki o swarelwa go utswa tšhelete ya Mahunela.
 - Benjamene o swarelwa go utswa dikgomo tša Mahunela. (3)

[25]

POTŠIŠO YA 14: NAGA GA DI ETELANE – M.S Serudu**Mohlala wa karabo:****Teori**

Tikologo ya sengwalo ke lefelo la ditiragalo tša baanegwa ka nako yeo e rilego. Ka go realo go ka thwe tikologo e lebane le nako le lefelo. Go na le mehuta ye mebedi ya tikologo, e lego tikologo ya sebjalebja le ya segologolo. Tikologong ya segologolo diteng di lebane le ditaba tša segologolo tšeo di diregago mafelong a bogologolo ka nako ya bogologolo. Ditaba tšeo di lebane le bogoši, go ahlola melato kgorong, masolo a go tsoma, dintwa tša marumo, bjalo bjalo. Tikologo ya sebjalebja e šupa gore diteng tša sengwalo seo di lebane le ditaba tša sebjalebja tšeo di hwetšwago mafelong a sebjalebja, nakong ya sebjalebja. Sengwalo se ka tšweletša tikologo ya sebjalebja le ya segologolo.

Tirišo

Tikologo ya papadi ye ke ya sebjalebja.

Nako**Go tsenwa diyunibesithi le dikholetšhe**

- Go tsenwa Yunibesithing ya Letsheng la Mogadisho le Kholetšheng fao go šomišwago mananeothuto.
- Mphaka ke mofahloši kholetšheng ya Takone.

Go tsenwa dikereke

- Mphaka o tsena ka gae o hwetša Hunadi le Raisibe ba šetše ba boile kerekeng.

Go a boutiwa ge go kgethiwa baetapele

- Bonwatau boetapele bo bewa ka mokgwa wa go bouta.

Go tsenwa dikolo

- Sebola o rakwa sekolong ka lebaka la maitshwaro a go se amogelege.

Lefelo**Go bolelwa ka diphapoše tša borobalo**

- Ka phapošeng ya borobalo ngwakong wa Mphaka - Mphaka o robetše gomme o a lora.

Go na le kholetšhe

- Kholetšheng ya Takone - Mphaka o šoma gona fao gomme yena le Tokari ba boledišana ka sekolo sa bošego.

Go na le mafelo a go nwela bjala

- Ka pareng motseng wa Takone – Mphaka o fapana le Kala le Mbari.
- Yunibesithing ya Letsheng la Mogadisho – Boetapele bja yunibesithi bo rera go raka Mphaka.

[25]

POTŠIŠO YA 15: NAGA GA DI ETELANE – M.S Serudu**SETSOPOLWA SA I**

- 15.1 15.1.1 Mphaka le Tokari ke bagwera.
15.1.2 Hunadi ke mosadi wa Mphaka. (2)
- 15.2 Mehlala ya maleba e tla amogelwa.
 - (O kgathotše mahlong) - go utolla maikutlo a Hunadi a pefelo.
 - (Hunadi le Mphaka ba šalane morago ba gomela ka ngwakong. Ba re go fihla ba dula fase.)
 - (O kwatama pele ga gagwe) - go hlahlala babadi ka tiragalo ya go šalana morago le go dula fase ga Mphaka le Hunadi/Go hlahlala babadi ka tiragalo/go laetša semelo sa Hunadi sa go ba le tlhompho. (TŠE PEDI fela) (2)
- 15.3 Mphaka
 - Morero wa puku o theilwe godimo ga gagwe.
 - Ditiro tša gagwe di phadima go feta tša babapadi ba bangwe.
 - O thoma le papadi a be a fetša le yona. (A MABEDI fela) (3)
- 15.4 Thulanontle
 - Hunadi o thulana le Mphaka ka taba ya go se bolele seo se mo tshwenyago/o thulana le Mphaka mabapi le go se ye le bona kerekeng mola a ba tshepišitše. (2)
- 15.5 Mphaka o lorile mmagwe a re a tliše bana gae pele a hlokofala go sego bjalo a ka se lokelwe ke selo.
 - Toro ye e netefadišwe ke ge Mphaka a sa lokelwe ke selo go fihlela a tšea sephetho sa go boela gae. (2)
- 15.6 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Ke maikutlo a manyami
 - Ke nyamišwa ke gore go se iše bana gae go ka ama maikemišetšo a gagwe a go fihlelela nepo ya gagwe. (2)

SETSOPOLWA SA J

- 15.7 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala.
 - O na le leago ka ge a bona go le bohlokwa gore a boledišane le Hunadi pele a ka tšea sephetho sa go boela Bonwatau.
 - Polelo ya Mphaka ya go re 'di šitile Phaahla go ahlola ...' e mo tšweletša e le motho wa go ineela/amogela.
 - Go bitša Hunadi 'mogatšaka' ga Mphaka go mo tšweletša e le motho wa go ba le tlhompho le lerato. (3)

- 15.8 Hunadi (1)
- 15.9 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- E tšweletša maikutlo a manyami a Mphaka a gore le mo a bego a holofetše gore ba tla mo amogela, ba a mo kgetholla.
 - E tšwetša pele tiragalo ya go botša Hunadi ka bothata bja go lebogišwa mošomo bjo a lebanego le bjona. (2)
- 15.10 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
- Leina la papadi ke 'Naga ga di etelane'.
 - Diteng tša papadi di mabapi le Mphaka yo a sa amogelwego dinageng di šele.
 - Leina la papadi le nyalelana le diteng ka lebaka la gore Mphaka o tlogile gagabo Bonwatau a gopotše gore o tla swarwa gabotse dinageng di šele fela o a kgethollwa gomme o bona bokaone e le go boela gae. (3)
- 15.11
- Lekgotla la Yunibesithi le hloma poso ya ka godimo ga ya Mphaka.
 - Mphaka o fiwa lengwalo la go mo lebogiša mošomo Yunibesithing ya Letsheng la Mogadisho.
 - Mphaka o tšea sephetho sa go boela gae Bonwatau. (3)
- [25]**

POTŠIŠO YA 16: LEHUFA – P Mothupi

Mohlala wa karabo:

Teori

Tikologo ya sengwalo ke lefelo la ditiragalo tša baanegwa ka nako yeo e rilego. Ka go realo go ka thwe tikologo e lebane le nako le lefelo. Go na le mehuta ye mebedi ya tikologo, e lego tikologo ya sebjalebja le ya segologolo. Tikologong ya segologolo diteng di lebane le ditaba tša segologolo tšeo di diregago mafelong a bogologolo ka nako ya bogologolo. Ditaba tšeo di lebane le bogošī, go ahlola melato kgorong, masolo a go tsoma, dintwa tša marumo, bjalobjalo. Tikologo ya sebjalebja e šupa gore diteng tša sengwalo seo di lebane le ditaba tša sebjalebja tšeo di hwetšwago mafelong a sebjalebja, nakong ya sebjalebja. Sengwalo se ka tšweletša tikologo ya sebjalebja le ya segologolo.

Tirišo

Tikologo ya papadi ye ke ya sebjalebja.

Nako

Go dirišwa dipese le difatanaga ge go iwa mošomong le ge go tšewa maeto.

- Lerato o namela boemapese ge a eya mošomong mesong ye mengwe le ye mengwe.
- Lerato o namela sefatanaga sa Ntshepe boemapese ge a eya mošomong.
- Tsarane le Leepo ba ja Lerato le Ntshepe leonyane ba otlela sefatanaga.
- Ntshepe o otlela sefatanaga ge a eya mošomong.

Go iwa dikerekeng.

- Lerato o ya kerekeng ge e le Lamorena.

Go lwewa ka dithunya.

- Dithunya tšeo di bego di galagala ge boTsarane ba hlasela Ntshepe gape le seo Radithekisi a ithuntšhitšego ka sona.

Balwetši ba išwa bookelong.

- Radithekisi o išwa bookelong ka morago ga maitekelo a go ipolaya.

Lefelo**Boemapese**

- Ke fao Lerato a emelago dinamelwa ge a eya mošomong tšatši ka tšatši.

Kerekeng

- Fao Radithekisi a lateletšego Lerato gomme a mo ntšha go rapelwa.

Toropo

- Toropo ya Groblesdal fao Lerato le Monamudi ba šomago gona.

Kholetšhe ya thuto

- Kholetšhe ya borutiši ya Mamokgalake Chuene mo Ntshepe a šomago gona.

Maokelo

- Bookelo bja Glen-Cowie mo Lerato a bego a okwa gona.
- Bookelo bja Ga-Rankuwa mo Radithekisi a bego a okwa gona.

[25]**POTŠIŠO YA 17: LEHUFA – P Mothupi****SETSOPOLWA SA K**

- 17.1 17.1.1. Ntshepe ke morutiši wa Lerato wa maloba/Lerato ke morutwana wa Ntshepe wa maloba/ ke banyalani.
- 17.1.2 Ke balekane. (2)
- 17.2 Mehlala ya maleba e tla amogelwa.
- (*O bolela ka methamo*) - go hlhla babogedi ka tiragalo ya Ntshepe ya go bolela mola a eja.
 - (*Ka swele*) - go tšweletša semelo sa Ntlogeleng sa go ba le swele.
 - (*O šikinya hlogo*) - go tšweletša maikutlo a Ntshepe a go tenega ge Lerato a bitšwa lesolela.
 - (*Ka tlabego*) - Go utolla maikutlo a Ntshepe a go makatšwa ke ge Ntlogeleng a re bona ga se monna le mosadi. (TŠE PEDI fela). (2)
- 17.3 Radithekisi
- Morero wa papadi o theilwe godimo ga gagwe.
 - Ditiro tša gagwe di phadima go feta tša babapadi ba bangwe.
 - O thoma le papadi a be a fetša le yona. (A MABEDI fela) (3)
- 17.4 Thulanontle
- Ntlogeleng o thulana le Ntshepe ka dipolelo. (2)

- 17.5 Ntlogeleng o ile a botša Ntshepe gore o na le mosadi yo mofsa.
Se se netefatšwa ke ge mafelelong morago ga lehu la Ntlogeleng Ntshepe a nyala Lerato, ya ba mosadi yo mofsa.
Goba
Ntlogeleng o ile a re yena le Ntshepe ba ka se kgone go rarolla mathata a lapa la bona se se netefaditšwe ke ge Ntlogeleng a ipolaya ba se ba rarolla mathata a lapa la bona. (2)
- 17.6 Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana.
Mohlala:
Ke maikutlo a manyami
• Ke nyamišwa ke go bona Ntlogeleng a sa hlomphe monna wa gagwe. (2)

SETSOPOLWA SA L

- 17.7 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
• Go latelela Lerato ka kerekeng gomme a mo ntšha ba sa rapela go mo tšweletša e le motho wa lenyatšo.
• Polelo ya go re 'ke mo romela badimong ka sethunya se' e mo tšweletša e le motho wa pelo ye mpe.
• Polelo ya Radithekisi ya go re Lerato o hlobolela banna ka moka e mo tšweletša e le motho wa go ba le lehufa. (3)
- 17.8 Ntshepe. (1)
- 17.9 • E utolla semelo sa Radithekisi sa go se tshepe mosadi wa gagwe ka gore o mo latelela kerekeng le ge a mo laetše/Go utolla semelo sa Radithekisi sa boganka ka go ya ka sethunya kerekeng.
• E tšwetša pele tiragalo ya Radithekisi ya go latelela Lerato ka kerekeng.
• E tšweletša maikutlo a Radithekisi a pefelo ka gore o re yo a ka lekago go tsena ditaba tša gagwe le Lerato o mo romela badimong.
(TŠE PEDI fela) (2)
- 17.10 Balekwa ba tla fa dikarabo tša go fapana.
Mohlala:
• Leina la papadi ke 'Lehufa'.
• Diteng tša papadi di mabapi le lehufa la Radithekisi go Lerato le lehufa la Ntlogeleng go Ntshepe.
• Leina la papadi le nyalelana le diteng ka lebaka la lehufa leo le renago magareng ga balekane papading ye. (3)
- 17.11 • Ntshepe le Lerato ba a nyalana.
• Radithekisi o kgopela tshwarelo go Lerato le Ntshepe gomme ba a mo swarela.
• Ntshepe, Lerato, Radithekisi, Mmaditaba le Motsiri ba rapela mmogo. (3)

[25]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 25
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 80

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO SWAYA DIPOTŠIŠO TŠE TELELE: THETO [MEPUTŠO YE 10]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
	5 - 6	4	3	2	1
<p>DITENG</p> <p>Tlhalošo ya sererwa. Botebo bja dikgopolo, kgonthišišo le kwešišo ya setšweletšwa</p> <p>MEPUTSO YE 6</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tlhalošo ye e tseneletšego ya sererwa - Tatelano ya dikgopolo tša go ba le maatlakgogedi tša go amana thwii le temana. - Kwešišo ye e tseneletšego ya sengwalo le sereto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kwešišo le tlhalošo ye botse ya sererwa. - Potšišo e arabilwe ka botlalo. - Dikgopolo tšeo di filwego di a kwagala eupša ga se tšona ka moka tšeo di hlalošitšwego ka mo go nyakegago. - Kwešišo ya sengwalo le sereto e bonetše. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tlhalošo ye e kgotsofatšago ya sererwa. - Go na le dintlha di se kae tšeo di amanago le sererwa. - Tše dingwe tša dikgopolo di a kwagala eupša ga di kgodiše. - Kwešišo ya motheo ya sengwalo le sereto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tlhalošo ya sererwa ga e kgotsofatše. - Ga go dintlha tšeo di amanago le sererwa. - Ga go kwešišo ya sengwalo le sereto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ga go kwešišo ya sererwa. - Karabo ga e sepelelane le sereto. - Morutwana ga a tsebe selo ka ga sengwalo le sereto.
	4	3	2	1	0
<p>SEBOPEGO LE POLELO</p> <p>Sebopego, kelelo le kalo ya dikgopolo Polelo, segalo le setaele tšeo di dirišitšwego ge go ngwalo taodišo</p> <p>MEPUTSO YE 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego se tšweletša tlemagano ya dikgopolo ye botsebotse. - Dikgopolo di hlamegile ebile di tšweleditšwe ka bokgwari. - Polelo, segalo le setaele di a kgahliša, ke tša maleba ebile di tšwele mahlalagading. - Ga go na le phošwana e tee ya popopolelo, mopeleto le maswaodikga. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego se tšwelela gabotse ebile se tšweletša go ela ga dikgopolo. - Kelelo ye botse ya dikgopolo. - Polelo, segalo le setaele ke tša maleba. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego se a tšwelela. - Taodišo ga e na kelelo ye botse ya dintlha ebile ga go tlemagano ya dikgopolo. - Diphošo tša polelo ke tše nnyane eupša segalo le setaele ke tša maleba. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego se bontšha diphošo tša peakanyo. - Dikgopolo ga se tša beakanywa ka tatelano ye botse. - Diphošo tša polelo ke tše ntši. - Segalo le setaele di fošagetše. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sebopego ga se sa maleba. - Diphošo tša polelo ke tše ntšintši ebile le setaele se fošagetše kudu.

KAROLO YA B LE C: RUBRIKI YA GO SWAYA DIPOTŠIŠO TŠE TELELE – PADI, KANEGELOTŠHABA LE PAPADI [MEPUTSO YE 25]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG Tlhalošo ya sererwa Botebo bja dikgopolo, kgonthišišo le kwešišo ya setšweletšwa	12–15 - Karabo ye botsebotse go fetiša: 14–15. - Karabo ye botsebotse: 12–13. - Tlhalošo ye e tseneletšego ya sererwa. - Tatelano ya dikgopolo tša go ba le maatlagogedi tša go amana thwii le temana. - Kwešišo ye botsebotse ya sengwalo le setšweletšwa.	9–11 - Kwešišo le tlhalošo ye botse ya sererwa. - Potšišo e arabilwe ka botlalo. - Dikgopolo tšeo di filwego di a kwagala eupša ga se tšona ka moka tšeo di hlalošitšwego ka mo go nyakegago. - Kwešišo ya sengwalo le setšweletšwa e a bonala.	6–8 - Kwešišo ya magareng ya sererwa eupša ga se dintlha ka moka tšeo di hlalošwago ka botlalo. - Bontši bja dintlha di amana le sererwa. - Tše dingwe tša dikgopolo di a kwagala eupša ga di kgodiše. - Kwešišo ya motheo ya sengwalo le setšweletšwa.	4–5 - Kwešišo ye nnyane ya sererwa. - Ga go dintlha tšeo di hlalošwago ka botlalo. - Dintlha tše nnyane di amana le sererwa. - Tlhalošo e amana gannyane le sererwa. - Kwešišo ye nnyane ya sengwalo le setšweletšwa.	0–3 - Ga go kwešišo ya sererwa. - Maiteko a go araba potšišo a fokola kudu. - Ditlhalošo ga di kgotsofatše. - Morutwana ga a tsebe sengwalo goba setšweletšwa.
MEPUTSO YE 15					
SEBOPEGO LE POLELO Sebopego, kelelo le kalo ya dikgopolo Polelo, segalo le setaele tšeo di dirišitšwego ge go ngwalwa taodišo	8–10 - Sebopego se tšweletša tlemagano ya dikgopolo ye botsebotse. - Matseno le mafetšo ke a mabotse kudukudu. - Dikgopolo di hlamegile ebile di tšweleditšwe ka bokgwari. - Polelo, segalo le setaele di a kgahliša, ke tša maleba ebile di tšwele mahlalagading.	6–7 - Sebopego se tšwelela gabotse ebile se tšweletša go ela ga dikgopolo. - Go na le tlemagano ye botse magareng ga matseno, mafetšo le ditemana tše dingwe tša taodišo yeo. - Kelelo ye botse ya dikgopolo. - Polelo, segalo le setaele ke tša maleba.	4–5 - Sebopego se a tšwelela. - Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo e gona eupša e na le mafokodi. - Diphošo tša polelo ke tše nnyane eupša segalo le setaele ke tša maleba. - Peakanyo ya ditemana ke ya maleba.	2–3 - Sebopego se bontšha diphošo tša peakanyo. - Dikgopolo ga se tša bewa ka tshwanelo. - Diphošo tša polelo ke tše ntši. - Segalo le setaele ga se tša maleba. - Peakanyo ya ditemana e fošagetše.	0–1 - Tlhokego ya peakanyo ye botse ya sebopego e dira gore dikgopolo di se elele gabotse. - Diphošo tša polelo le setaele sa go fošagala di dira gore go be bothata go bala le go kwešiša molaetša wa taodišo. - Segalo le setaele di fošagetše kudu. - Peakanyo ya ditemana e fošagetše kudu.
MEPUTSO YE 10					